

Стан Редакције и Админ.:
www.p.kosmajka ul. бр. 28.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплаћена се многа не при-
мају. — Рукописи се не
ис враћају.

Писма, рукописи, новци и
све остале шта се односи
на лист, олати власнику
листа.

СТРАЖА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — ВРСГР

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дина. 12.—
шест месеца . . . 5.—
три месеца . . . 3.—
један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дина 20.—
шест месеца . . . 15.—
три месеца . . . 750

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаван сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Бугарска спречава Румунију

Сензационо откриће „Винторула“

БУКУРЕШТ, 5. фебруара

Зајам који је бугарска влада закључила у Немачкој изазива у овдашњим политичким круговима сумњу. „Винторул“ који стоји близу данашње владе довео је поводом закључења зајма бугарског ово откриће, које је изазвало сензацију у политичким круговима.

„Новац који је Бугарска добила од Немачке откупна је цена по неутралност Бугарске и гаранција, да ће Бугарска оног тренутка учинити упад у Румунију, чим ова буде ступила у акцију и уђе у Трансилванију!

Новац добивен у Немачкој треба да унесе понова немире и поремети мир, који је и Бугарској неопходно потребан!“

Ово откриће изазвало је сензацију у политичким круговима и бугарски посланик г. Симеун Радев посетио је министра председника Братијана и са њиме дуго конференсао поводом овог открића.

Бес Варвара

Потучени на свима позицијама, претерани из освојених области баш у оном тренутку када су славили победу, и када су уз купањ чаша пуним скупоценог вина викали „хура“ и сањали о новим победама, и орденима и чиновима Аустријанци су укутали. Њихова обесна дрека, њихово самохвалисање све је то отишло у праз и пепео, а снови о новим победама разлили се као мехурићи од сапуна. Неактивни према нашим они су се дали на други посао, са којег су мислили да беру победе и лаворове венце.

Преко својих агената успели су да потплате неколико дрпаца из Албаније. И тако једна држава, која је до јуче била сила првог реда, држава, која се хвалила својом културом, цивилизацијом, ишла се на истом послу са полудивљим арнаутским хордама и дрпцима.

Али под снажним ударцима српске прекаљене мишице Аустрија је и на овом пољу потучена. Аустријске хорде после првог озбиљног сукоба разбиле су снажан бедем подигнут од наших оштрих бајонета.

Бесна због пораза Аустријанци су се предели беснилу бомбардујући Београд и убијајући мирно становништво. Не могући да јаве својима о сјајној победи, они се у своје варварском бесу задовољавају што руше куће, што квари улице, што убијају.

И прекјуче је Београд новина у црно завршен. Преко тридесет жртава мало је. Преко тридесет нових свежих војника погинуло је за Велику Србију. Али није далеко онај дан када ће наша храбра војска осветити и њих као и оне остале гробове на Церу, Јадру, Космају, Конатини и другим нашим славним разбојиштима.

Бугарска и Грчка

— Неоправдане жеље Бугара —

— Наш извештај —

АТИНА, 3. феб.

У овдашњим политичким круговима попреко се гледа на агитацију, коју бугарска влада чини преко својих агената у Кавали, Серезу и Драци. Грчки посланик на софиј

ском двору неколико је пута до сада чинио представке због овога, али смутње ни до данас још нису престале.

Како се у једном делу јавности осећа тежња, да се и са Бугарском, као и са Турском једном већ мора на чистину, то сам посетио једног угледног политичара, који ме је, кад је чуо да сам дописник једног српског листа, радо примио и био љубазан да ми да ова објашњења.

— Питате ме, да ли бугарско ровње у нашим новинама крајевима треба узети као праву опасност по мир на Балкану? На први поглед ово питање је малог значаја и можда му политичари не би придавали велику важност. Међутим за нас, па и да кажем и за цео Балкан, оно је горуће питање, оно је питање: да ли ће већ једном на Балкану доћи до тако жељеног мира, нарочито сада када се ваша отаџбина налази у рату а када је ситуација таква да сваког часа и ми будемо стали у ред ратујућих држава!

— Пардон, да вас прекинем, Ви рекосте да је ситуација таква, да сваког часа и ви — ту ја разумем не само Грчку, већ и остале државе ступе у борбу. Да ли би сте ми могли рећи којој би страни пришла ваша отаџбина у случају жељеног учешћа у акцији?

— Расправљање тога питања одвело би нас далеко — рече ми смешећи се г. Н. (ја му име не износим по његовој жељи), и ми би се удаљили од предмета. Могу вам само рећи да је расположење целог грчког народа наспрам оне нацаје, са којом је 1912 године повела рат за слободу потиштенних народа! Ја држим да вам је ово неколико речи доста.

Реч је била о бугарском ровнеу у нашим новинама. Ми смо већ неколико пута чинили покушаје и пријатељске савете код софијске владе, да се са олим већ једном престане. Међутим, и ако смо добили увек задовољавајуће одговоре, све је ипак остало по старом; шта више ровнеја су узела још шире размере, а у Бугарској се појавила струја која ни мање ни више већ хоће Кавалу, Драму и Серез, тврдећи како су то чисто бугарске вароши, и како је њихова околина насељена чистим Бугарима. Ово је нетачно. Када смо ми олмах после рата са Бугарима, са бугарском комисијом повлачили границу, тада је на лицу места утврђено да је становништво у већини грчко и да су Бугари у таквој мањини да би њихове некакве претензије биле изазивање. И према томе Грчка влада енергично гони све оне смутљивце

који буду реметили ред у новим земљама. Ми више нећемо чинити никакве кораке код бугарске владе. А дође ли до каквих опасних размера, Грчка се неће устезати, да се лати и оружја у одбрану својих несумњивих права!

Са овако ратоборним завршетком била је и моја посета приведена крају и ја му се најљубазније захвалих на обавештењу.

Сантјаго

Кроз шибу

Пљачка на железницама.

У албум оних многобројних пљачки на железницама о којима је ваш цењени лист више пута писао уврстите и ову пљачку.

Шеф станице у В. на Косову ни једном трговцу, кад траже вагоне, неће поручити ни дозвинути им вагоне, док му дотични трговац у напред за сваки вагон не да по једну банку на име бакшиша за „услугу“.

Из нових крајева

— Немир и самовоља општинских судова. —

Ратне прилике потисле су многа питања у позадини, те

требамо јој из равлога, који изилазе један из другог и који је сваки сам за себе довољан да нас Аустрија никад не прими „под своје моћно окриље“ и то:

1. Што би се на тај начин извела стара жеља коалиције: Уједињење Србо-Хрвата под Хабсбуршком круном и што Аустрија неће да уноси у своју државу, иначе препуну разних елемената, још неколико милиона Срба, што би значило удесетостручити српску партију у Монархији — и то неколико милиона људи овако демократско револуционарног духа, као што смо ми.

Јер, то би значило изрицање смртне пресуде самоме себи.

Према овоме је јасно, да нас Аустро Угарска у свом сопственом интересу, ма нас и тукла на бојном пољу — ушта не верујем — никад не би смела окупирати, ако у њој у опште има још која мозак, који зна да мисли, то јест, ако се у главама удмакавих и улицких бечких штричника није још све запаљиво и претворило у сладостраст. Но ваљда има још каквог медегенеријаног човека у Монархији!

Ерго. Треба гордо уздигнуте главе гледати у будућност, благодарени нашем демократизму, који нас је довео докле, да нас ни Аустро-Угарска неће.

Вељко Николић

На нешто слути

— Нове румунске војне мере. —

Румунски војни министар наредио је свима командама да се изврши попис људства и стоке. Како је истовремено издата наредба да се у целој земљи одрже локални маневри, то се у дипломатским круговима верује да се румунска влада припрема да уђе у акцију.

Војни аташеи сила из Савеза посетили су министра председника и министра војног и тражили објашњење односно ових војних мера!

Са Запада Успеси на целом фронту

ПАРИЗ, 4. фебруара. Званични коњанике од 3. фебруара у 11 ч. ноћу: дан од 3. фебруара био је повољан по нас на целом фронту. У Белгији било је артиљерске борбе. Једна француска ескадра бомбаровала је немачки парк авијатичара у Гистелу. Једна енглеска ескадра бомбаровала је Остеве. Јужно од Ипра енглеска војска заузела је извесан број ровова у којима су се за последња два дана водиле велике борбе. Између Оаве и Ема близу Бајна успешним плотунима наше артиљерије уништили смо непријатељеве искомљене војнике, аутомобилску колону и машине за бацање мина. У сектору Ренса напредовала смо северно од Босежура, где смо освојили око 3 км. немачких ровова и заробила неколико стотина војника и пет официра. У Аргови акција наше пешадије од Фур де Пари на запад од Бурвила била је крунисана успехом. Борба се водила под повољним приликама по нас. Северно од Понт-а-Мусона заузел смо у шуми Ле Претр неколико немачких караула.

влада исти живот, као и пре, живах, сретан, јер их нису становници напустили.

У парку код „Споменика“ никога, све пусто. Само код „Славије“ пуно, као да није рат. Идем даље. Што сам више одица од „Славије“ све мање света. А кад дођох до моје куће, доле на Дорћол, баш никога.

Одморим се мало и после подне наставим разгледање Београда.

Прво пођем од Дорћола. Електрична фабрика доста је страдала. Димњак је пробурен на неколико места кроз, мониторинским гранатама. Те су рупе велике али ипак димњак није срушен. Гледам преко Дунава на Аду. С оне стране већ дигнути ровови, избачена земља, али се с оне стране ровова не види ништа. А и са наше стране дигнути су ровови из којих се помоли тек по који војник.

Дорћол је доста оштећен али није срушен. Тек по која страћара је срушена. Баш као да су знали шта треба гађати. Пођем Калимегдау. Али стражар ми не даде ући унутра. Још сам се једна стражаром препарао онда, док тресну један градљива баш у град. Видео сам да је ово опасно место и удалим се. Прођем Кнез Михајловом улицом која ми је скоро ништа оштећена, па Теразијама, које су прилично оштећене, и избјигнем на Лондон. А затим се упутим право Милоша Велког ул. да видим монопол. За монопол се може рећи да су праве рушевине. Само су остали голи зидови, без кровова, кроз које су зјапиле рупе, начињене гранатама, а рупе где су били прозори. Зидине монопола личиле су на рушевине и сагоретине из старог века за време Римљана. Савски мост само мало по-

Енглеска marina

— Говор лорда Черчила —

ПАРИЗ, 3. фебруара. — Јављају из Лондона: У Доњем Дому лорд Черчил поднео је буџет marine и рекао: „Имамо разлога да будемо задовољни резултатима наших напора. Наша флота показала се довољном, да осигура наше потребе против немачке ескадре која је претила трговачким саобраћајним путевима. Од ове ескадре остале су само четири мале крстарице које се крију. Има потпуно места веровању, да се у Немачкој јако осећа економске пресија, коју врши енглеска флота. До сад ми нисмо спречавали неутралне бродове, да врше директну трговину са немачким пристаништима, али сад ваља размислити да ли није потребно лиштити овог права једну државу, која се ставља ван свију међународних обавеза.“

Дневне вести

Енглески гости

Сер Томас Липтон и остали енглески новинари, који су се три дана бавили у Београду, отпутовали су синоћ у Ниш.

До железничке станице отпратио их је г. г. Милан Марковић и заступник председника општине г. М. Боторић са секретаром г. Јашом Здравковићем и осталим угледнијим грађанима.

Погреб г. Стојана Новаковића

Тужном спроводу, посмртних остатака г. Стојана Новаковића, бив. пред. Академије Наука, бив. председника министарског савета итд. итд., који је био у четвртак, присуствовали су: сви чланови владе, народни посланици, чланови Академије Наука, професори Универзитета, командант места, председик општине нишке са члановима општинског суда, певачка друштва, Женско Друштво, Коло Милосрдних Сестара, Народна Одбраја, гимнастичка друштва, сва остала корпоративна друштва, виши и нижи официри и велики број грађанства обојег пола.

Са покојником су се опростили: Њ. Високо Преосвештенство Митрополит Димитрије, г. Љуба Давидовић, министар просвете у име српских просветних завода и г. др. А. Булић, проф. Универзитета у име Академије Наука.

срмуо, био је одавно исправљен. Почело се говорити по вароши да ће бити у њих борбе. И официри, војници, комите, који су били по вароши, гитали су положајима.

Било је шест часова када сам дошао кући Дорћол пуст, неосветљен, страшан...

У дубоку ноћ пробуди ме пуцава. Прозори се од куће тресли. Скочим, и одмах се обучем па изиђем напоље. Пуцава је била све јача и јача. Крљало је па све стране и топови и митраљеви и пушке све укупно. На Дунаву одјекне по која бомба. Покушали су ту да пређу Аустријанци, а наши су их пустили, па их после побили и неке претерали натраг.

Видео сам да прети опасност Београду и зато намислим да га напустим. То и учиним, кренем се одмах к Раковици. Путем ме је непрестано пратила пуцава и ре-

флектор с аустријске стране, непрестано је расипао своју бљештаву светлост по околини Београда.

У 6 часова у јутру био сам у Раковици где узатим воз и изгубим се из околине београдске, остављајући Београд да преживљује своје последње дане пред катастрофом.

Ратна пошта

Умољавају се ратници или ма ко буде шта сазнао где се налази Арсеније Николић, родом из Сремских Карловаца, који је рањен 15 новембра прошле године код Лазаревца, да јави његову адресу Влајку Радовићу рестауратору „Руски Цар“ — Београд где ће добити 100 динара награде.

Моли се сваки онај ко би шта знао да каже, ако случајно до руке дође о уложној књижици Београдске Задруге на име Пере Костића. У тој уложној књижици била је за-

За наше железничаре

Обвезници чиновничког реда, а тако исто и остали бирократе по разним министарствима и надлештвима у Нишу и поред тога што су се извукли од војне дужности ипак примају новчану храну, дневницу и нарочите дијурне поред плате коју примају у велики почетком сваког месеца.

Кад се они тако награђују, молимо министра грађевина, да озари овим додатком и железничаре, кочничаре, кондуктере, возовође, скретничаре и саобраћајне чиновнике који већ шест месеца не спавају у својој постели.

Позив

Позивају се сви мајстори и раденице, који су примили од Управе Војне Одеље Радиодонице на израду обућу и одело за жандармерију у израду, а ни до данас нису исто предали, да од данас у року од 10 дана исто одело и обућу предају Управи Магазина Главне Беог. Вој. Станице, било да је израђено или неизрађено. У противном случају после овога рока сваки мајстор или раденица биће најстрожије кажњен.

Из канцеларије глав. беог. вој. станице 3 фебруара 1915. № 20209,

Дар

У место годишњег парастоса своје пок. мужу Јеврему Станисављевићу пензионеру, приложила је „Колу Ср. Сестара“ у Јагодини 30 динара његова супруга Мила.

Нашем добром и непрежаљеном

Чедомиру Чеди Лескићу

бив. кафеџији и лкерџији

који је умро 31. децембра прошле године у Младеновцу, од несрећне болести тифуса, даваћемо Четрдесетодневни помен у суботу 7. фебруара у 9 часова пре подне, у орд. Вознесенској цркви.

5. фебруара 1914.

Београд

Ожалостљена супруга МАРА и остала родбина.

32

2-2

ложница од два ланца и сата у вредности 180 динара. Број залоге 93069, а заложен је под 9. децембра 1913 године.

Да јави уредништву овог листа где ће добити пристојну награду. Заложница је украђена у нишкој железничкој станици са књигом.

Момир Стамболић, трговачки помоћник редов Дринске Дивизије да се јави Тинки Гојковић Новоцарска улица број 16. — Београд.

Молим све своје другове и пријатеље ко би што знао о моме брату Милораду Кајовићу, редову шумадишког војарског ескадрона, мека ме известити на адресу: Бранко Кајовић, чиновник, хотел Руски Цар. — Ниш.

**ЗА НАШЕ РАТНИКЕ
НАЈБОЉИ
КАЛЕНДАР**

„СРПСКИ БОРАЦ“ — за ратну 1915 год.

са збирком срп. нар. песмама из српско-аустријског рата и са иза-
значењем мена времена и врсно
одштампаним празницима. Цена:
Комад 0:50 дин,
Књиџарима 100 к. 35.—
Поштарина моја.

Календари се шаљу по примљеној
пошт. упутници.

Издавачка књиџара

Е. Ајхштет

Београд

1-3

КЊИЖАРА

Косте В. Илића

Београд Краља Милана 70
Има на продају велику кола-
чину најбољег француског ко-
њака и продаје на више и
мање. Флаша од 7 деци стаје
8 — дин. Флаша од 1 литри
стаје 10 динара. 12-15

Календари за 1915 г.

ИМАО САМ СЛЕДЕЋЕ КАЛЕНДАРЕ:

- „Ратник Календар“ са следећим за-
бавним садржијем: 1) „Отаџбина“ од
Б. Јакшића; 2) „Словенско време“; 3)
„Ратни дневник“; 4) „Мачков Камен“
од Р.; 5) „Слом преко аустријске офан-
зиве“; 6) „Богам брата Звонимиру
Живко“; од Никца од Ровина; 7) „Не-
вјери у рату“ од Миомира Милено-
вића; 8) „Широ Беклић“ од Никца од
Ровина; 9) „Рат и Полиција“ од Васа
Лазаревића; 10) „Звјезда виле Па-
штровке“ од Никца од Ровина; 11) „Хо-
кемо мајци“ од Иво Ђипкића; 12) „По-
вратак у Београд“ од Миомира Ми-
леновића; 13) „Бегство Аустријанаца
из Београда“ од Д. Ј.; 14) „Полаже-
ник“ — Цена — 0:60 п. д. Препрода-
вцима — 0:0 п. д. комад.
- „Народни календар“ цена 0:2 п. д.
100 ком. 5.— дин.
- „Цепни календар“ 100 к. 6.— дин.
- „Велики зидни календар“ — 0:50 п.
д. 140 ком. 5.— дин.

Издавачка књиџарница

Геџе Кона — Београд

37 2-5

Штампарнија Драг. Грегорића и
Друга потребна су три часова
за опретање машине.

Пажња опанчарима — лифтерантима

прilikом садашње лифтерације опанака за државу,
да имамо велику количину говеђих коџа, ус-
љених, пребачених и разапетих у свима теџи-
нама и то у стовариштима:

- У Београду магацин Југовића улица — усљених и разапетих
- „Младеновцу магацин код Станице — усљених
- „Крагујевцу магацин г. Уроша Симића — усљених, преба-
чених и разапетих а и свињских.
- „Јагодину магацин на пијаци — усљених
- „Крушевцу магацин преко од „Такова“ — усљених и разапетих.
- „Нишу магацин г. Димитрија Агоре — пребачених.
- „Свилајциу магацин на Пијаци — разапетих.
- „Краљевцу магацин г. Буњака — разапетих.

ЦЕНЕ СУ УМЕРЕНЕ.

КОЖАРСКА ТРГОВИНА
НИГРИБА, НОВАКОВИЋА И СТЕФАНОВИЋА

1-15

Чича Панта Костић
просељено је своју радњу од „ВУНА НАРАЦИЋА“

код „Арапина“

МАКЕДОНСКА УЛИЦА

преко целог дана точи се свеже пиво
(чаша 0:20 кригла 0:30 п. н.) велики из-
бор природног пива и српских мезелука.
УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА.

36

3-10

Машинских кајушеба

Мушеме — цирада

препоручује стално отворена

КОЖАРСКА ТРГОВИНА

Паје Ђ. Мијатовића

У БЕОГРАДУ

34

2 5

Црвени Крст

влица, опанака, шипела.

моли за поклове: новаца, душека,
гаџа, чарапа, сламарица, кошуља,
јоргана, јастука, поњава, филм,
шареница, пешкира, мараме, назу,
визула и посуџа.

Наш непрежаљени сестрић и брат

+ Мијодраг Стојаковић

ликвидатор крушевачког завода и редов XII. пука „Цара Лазара“

у овим великим ратним данима, у војној служби за нашу
прослављену Отаџбину, мајку Велику Србију, пао је у тешку
болест, и тешко бољан донет из Феризовића, овде, у Кру-
шевцу, где је после тешког боловања преминуо 24 овог ме-
сеца а сахрањен 25. уз учешће овлашњег грађанства. Жа-
лећи неутешно млади живот и идеале мога сестрића, овим
изјављујем топлу захвалност свима покојниковим друговима,
који га до вечне куће испратеше, а поглавито г. Миодрагу
Мигњатовићу, ђаку VII разреда гимназије, који се је топлом
речи опростио се са нашим непрежаљеним покојником. Још
већа је моја захвалност особљу крушевачког завода, који
својим присуством на пратњи, доказаше своју пажњу према
нашем милом покојнику, као и свима мојим познаницима и
пријатељима, који ми донекле ублажише тугу у овоме мом
превеликом болу и губитку.

Крушевац, 26 јануара 1915 г.

ДУБОКО ОЖАЛОШЋЕНИ!

Ујак Ђока Влајић, трговац — касанин; сестре: Милка и Дара;
мађија Пава; тетка Ленка.

32

3-3

Уцељени до дна душе и срца, јављамо родбини, при-
јатељима и познаницима, да је наш добри и никад непрежа-
љени јединац син, супруг, брат, братанац, шурак, ујак и зет

+ Радомир Д. Ранчић

бив. трг. орд.

као комесар телеграфског одељења II позива Тимочке Диви-
зије после кратког а тешког боловања, преминуо 22 тек. м.
у 32 години свог млађаног живота и сахрањен у селу Бабе
код Раље, далеко од својих милих и драгих.

Покојник је принео свој млађани живот на олтар своје
отаџбине, што нас једино и тешко у овом нашем ненаквали-
мом губитку.

Извештени о несрећном удесу, врредили смо 24 т. м.
у овдашњој цркви, помен пок. Радомиру, на коме су чино-
дејствовали г. г. рота парафински Вучета Поповић, проац
црнобарски, Мијаило Вучетић, свештеници: Никола Поповић,
Вучета Стојаковић, Младен Јовановић орд., Миливоје Петро-
вић београдски, Влада Петровић и Васа Бранковић, чланови
Духовног Суда и ђакон Божидар Лукић писар Духовног Суда
И они су нам својим божанственим певањем у неколико тугу
олакшали, на чему им вечито благодарни остајемо.

Захвални смо много г. Станку Петковићу трг. орд., који
нас је у жалости тешио и сву бригу око спреме за помен
водио, чиме нас је необично задужио.

Најтоплије благодаримо орд. грађанству обојега пола,
што у великом броју присуств. наше помену нашег драгог
Радомира, те нам својим присуством неколико тугу ублажише.

Многобројне пак рођаке, пријатеље и познанике, који
нам писмима и депешама изјавише своје саучешће за изгуб-
љеним јединцем, молимо да овим путем приме нашу захвал-
ност, пошто нам је немогуће го сваком понаособ изјавити.

Параћин, 25. јануара 1915 г.

ЗА НАВЕК ОЖАЛОШЋЕНИ!

Мај-а Савета; отац Давид Ранчић, трг. орд.; супруга Драга,
сестре: Дана, Јелена и Видосава; зетови: Таса Ј. Симић, каф.
орд. и Никола Д. Ђорић, трг. из Брање; сестричине: Зора и
Јевросима; тетка Дафина; тече: Димитрије Миљковић из Бео-
града и Јован Марковић из Јагодине; ујаци: Воја Ј. Гаврило-
вић из Јагодине и Влајко Стевановић орд., ташта Милева Си-
мић, удова; ујна Лепосава; свастике: Дара, Мара и Јела и
33 остала многобројна родбина.

3-3

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: ча-
сописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничних карти, посмртних листа

Штампарнија је снабдевена са најмодернијим ковним словима, шарама и линијама.

Штампарнија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно
задовољство пошт. своје муштерије.

Израда је чиста и брза, — Цена умерена.